Ügyszám: ABI-1770-5/2010/P

Előzmény: 2396/P/2009-5.

Tisztelt […] Úr!

Köszönöm beadványát, amely a bíróságok adatkezelésével kapcsolatos kérdésekben kéri állásfoglalásomat.

Az ügyben – összekapcsolva azt számos más bírósági adatkezeléssel kapcsolatos panaszbeadvánnyal – konzultációt kezdeményeztem a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának vezetőjével, aki a következő tájékoztatást adta.

1.) A megkereséssel kapcsolatban kikérte a Legfelsőbb Bíróság illetékes szaktanácsának véleményét.

2.) A civilisztikai kollégiumvezetők évente megrendezésre kerülő országos tanácskozásának egyik témájául jelölte meg a megkeresésben is szereplő adatvédelmi és adatbiztonsági kérdéskört. A tanácskozásra készített szakmai anyagot, valamint az anyaggal kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság szaktanácsának álláspontját tartalmazó feljegyzést mellékelve megküldte részemre.

3.) Reprezentatív felmérés keretében véleményt kért négy megyei bíróságtól és egy ítélőtáblától.

A megkeresésre érkezett anyagnak az Ön ügyére vonatkozó tartalmáról az alábbiakban tájékoztatom.

1.) A Legfelsőbb Bíróság illetékes szaktanácsának véleménye értelmében a polgári perben becsatolt szerződés, mint bizonyíték valamennyi, a perben részt vevő fél számára megismerhető. Elképzelhető, hogy a szerződésben lévő személyes adatok kitakarását igényelje a fél. Ha ennek az ügy érdemi elbírálására nincsen kihatása, úgy a bíróság az ilyen adatok kitakarására engedélyt adhat.

Esetenként előfordul, hogy a peres felek úgy csatolnak bizonyítékot a perben, hogy azok egyes részeit kitakarják. Erre kizárólag olyan tartalmi részek tekintetében van lehetőség, amelynek nincs összefüggése a per tárgyával. Olyan módon bizonyítékot beterjeszteni és kérni annak bizonyítékként való figyelembevételét, hogy azt kizárólag a bíróság ismerhesse meg, nem lehet.

A bíróság döntését nem alapozhatja olyan információra, amelyet valamelyik fél nem ismerhetett meg.

2. A civilisztikai kollégiumvezetők tanácskozásának szakmai anyaga az alábbiakban foglalható össze.

Az adatvédelemmel kapcsolatos szabályozás nem írhatja felül a bíróságok alkotmányban foglalt igazságszolgáltatási feladataival és kötelezettségeivel kapcsolatos előírásokat.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 119. § (1) bekezdése alapján a felek, az ügyész és a perben részt vevő egyéb személyek, valamint azok képviselői (mindazok, akik az eljárásban peralalanyként vesznek részt) a per iratait – a határozatok tervezeteinek és az esetleges különvéleménynek kivételével – a per bármely szakaszában külön engedély nélkül megtekinthetik, és azokról maguknak másolatokat (kivonatokat) készíthetnek. A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: Büsz) 10. § (1) bekezdése ugyanezt a rendelkezést ismétli meg, amikor úgy rendelkezik, hogy az iroda a törvényben meghatározott személyeknek és

képviselőiknek lehetővé teszi az iratok megtekintését, másolatok, vagy jegyzetek készítését. Megjegyzendő, hogy az iratbetekintés jogát a törvény kivételes esetben néhány törvényben megállapított titokfajtára tekintettel korlátozza, de ez nem vonatkozhat az Avtv. szerinti saját személyes vagy különleges adatra.

A polgári perben az eljárás menetét alapvetően a felek határozzák meg az ügy érdemére vonatkozó kérelmeikkel, indítványaikkal, illetve az egyes bizonyítékaik bemutatásával. Ezekhez a bíróság alapvetően kötve van, így szükségképp kezelőjévé válik azoknak az adatoknak, amelyeket a felek bocsátanak a rendelkezésére. Ezt az eljáró bíró nem befolyásolhatja előre, csak utólag mérlegelheti a tárgyaláson elhangzottakat, az iratokban lévő okirati vagy egyéb bizonyítékokat. A törvényességet az biztosítja, ha minden körülmény megfelelően rögzítésre kerül, és a felek számára az egész eljárás rekonstruálhatóvá válik az iratokból. Ilyen értelemben a per iratanyaga az abban részt vevők személyes adataivá válik, a maga teljességében, részleteiben pedig annyiban, amennyiben azok csak egyik vagy másik félre vonatkoznak.

Egy adott ténnyel, körülménnyel kapcsolatos állítások, illetve azok cáfolatai és az ezeket igazoló különböző bizonyítékok együttesen képezik a peres felek vonatkozásában azokat az adatokat, amelyek az adott eljárással összefüggésben az érintett személyes adataivá válnak. Ha ebből a kontextusból kiragadva egy-egy állítást önálló adatként az érintett személyével összekapcsolva kezelnek úgy, hogy azt sem a lefolytatott eljárás, sem más nem igazolja, az adat ezzel torzul, és az érintettről egy hamis adat szolgáltatását eredményezi.

Az iratok nyilvánossága körében külön kérdés lehet a felek beadványainak és azok mellékleteinek megismerhetősége. A bíróságon folyamatban lévő ügyben érkezett utóiratok a Büsz. rendelkezéseinek megfelelően az iratokhoz szerelésre kerülnek. Amennyiben nincs olyan fentebb tárgyalt kivételes körülmény, amely megalapozná az adott irat zárt kezelését, úgy az a törvényben meghatározott személyek számára hozzáférhető. Ez az adott jogszabályhelyeken túlmenően következik a „fegyveregyenlőség” alapelvéből is: a Pp. 3.§ (6) bekezdése szerint a bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra – törvényben előírt időn belül – nyilatkozhassanak. Ez vonatkozik a bíróság határozataira és a bíróság által beszerzett egyéb iratokra is. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a bíróság minden egyes intézkedése kézbesítésre kerülne az összes perbeli résztvevő részére (például az egyik felet pénzbírsággal sújtó végzés), azonban az iratbetekintés során ezeket valamennyi fél megismerheti.

Mindez vonatkozik az olyan iratokra is, amelyek adott esetben valamelyik perbeli résztvevő személyes adatait, vagy akár szenzitív adatait tartalmazzák. A bírósági eljárás során szükségszerűen kerülnek olyan iratok becsatolásra, amelyeken rajta vannak a felek személyes adatai.

Kérdésként az merülhet fel, hogy az olyan dokumentumok, amelyek a fél személyes adatait tartalmazzák, benyújthatók-e oly módon, hogy azon a személyes adatokat olvashatatlanná tették.

A Pp. 121. § (2) bekezdése szerint a keresetlevélhez csatolni kell azt az okiratot, illetve annak másolatát (kivonatát), amelynek tartalmára a felperes bizonyítékként hivatkozik. Ennek alapján tehát lehetőség van arra, hogy a fél ne a teljes dokumentumot, hanem csupán annak releváns részeit nyújtsa be a bíróságra. Amennyiben a bíróság az adott kérdés elbírálásához nem tartja elégségesnek a kivonatot, úgy hiánypótlás keretében felhívja a felet az adott okirat teljes terjedelmében történő benyújtására. Amennyiben pedig valamilyen bizonyítástechnikai okból az eredeti okirat benyújtása szükséges (pl. írásszakértői vizsgálat elrendelése), abban az esetben az eredeti dokumentumot módosítások nélkül kell benyújtani.

A Pp. 93. § (2) bekezdése szerint a beadványokat a per bíróságánál eggyel több példányban kell benyújtani, mint ahány fél a perben érdekelve van. Ennek alapján nincs lehetőség arra, hogy a bíróság részére a fél más tartalmú iratot csatoljon be, mint amilyet a többi félnek szán megküldésre. Az az eset, ha a fél a bíróság részére az eredeti irat egy példányát küldi meg, a

többi félnek pedig egy olyan változatot bocsát a rendelkezésére, amelyben példának okáért bizonyos személyes adatokat olvashatatlanná tesz, ellentétes a fenti Pp. törvényhely nyelvtani értelmezésével, továbbá az ellenérdekű fél számára nyitva lenne a lehetőség, hogy vitassa, hogy az olvashatatlanná tett részeken valóban az található-e, amit az azt benyújtó fél állít. Egy olyan adásvételi szerződés esetén például, ahol az eladónak csak a neve van feltüntetve, az egyéb személyes adatai viszont olvashatatlanná vannak téve, az ellenérdekű fél vitathatná, hogy valóban a perben érintett személyről van-e szó vagy pusztán egy vele azonos nevű személyről. Ilyen esetben nem lenne kielégítő megoldás, ha csupán a bíróságnak lenne lehetősége az eredeti dokumentumból meggyőződnie a személyek egyezőségéről, az ellenérdekű fél joggal érezné, hogy itt a bizonyítási eljárás őt „megkerülve" zajlik, a tisztességes eljáráshoz való joga csorbát szenvedne.

Ez szintén igaz a felek esetleges olyan kérelmére, amely arra vonatkozik, hogy a jegyzőkönyvben rögzített személyes adataikat a bíróság ne adja ki az ellenérdekű félnek. Mivel a tárgyaláson a másik fél eleve jelen lehet, ezért ezen adatok ott a tudomására jutnak, ezen túlmenően a felek a tárgyalási jegyzőkönyv megtekintésére jogosultak még akkor is, ha a tárgyaláson nem is voltak jelen. A Pp. 141. § (1) bekezdése szerint a bíróság a jelenlévő felek meghallgatása alapján megállapítja azokat az adatokat, amelyek a végrehajtási eljárásban az érdekelt azonosságának megállapításához szükségesek (természetes személy esetében születési hely, idő, anyja neve, lakóhely, munkahely, adóazonosító jel). Ezeket a bíróság jegyzőkönyvben rögzíti, tehát ezek megismeréséről a másik feleket, illetve a jegyzőkönyv megismerésére jogosult egyéb perbeli személyeket nem lehet elzárni. Míg a tanú esetében a Pp. ismeri a személyi adatok zárt kezelésének a lehetőségét a 171/A. § és a 171. § szerint, addig a felek számára ilyen lehetőség nem biztosított. Bár sajnálatos módon nem zárható ki, hogy a per során a tudomására jutott adatokkal valamelyik fél, vagy egyéb perbeli személy visszaéljen, ennek kiküszöbölése nem járhat azzal, hogy az ellenérdekű felek elől olyan információkat tartanak vissza, amelyek az ő jogérvényesítésükhöz szükségesek lehetnek. Ha adott esetben valamely perbeli személy visszaél az eljárás során tudomására jutott személyes vagy más jellegű adatokkal, információkkal, annak vállalnia kell a cselekmények polgári jogi, illetve büntetőjogi jogkövetkezményeit.

3. A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság Polgári-Gazdasági-Közigazgatási Kollégiuma, a Fővárosi Ítélőtábla Polgári Kollégium vezetője és az adott ügyben eljáró tanács elnöke, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság Polgári-Közigazgatási Kollégium vezetője, a Fővárosi Bíróság Polgári Kollégiumának kollégiumvezető-helyettese és a Veszprém Megyei Bíróság kollégiumvezetője adott észrevételt a megkeresésben felvetett kérdésekre.

Valamennyi kollégiumi vélemény megegyezik abban, hogy a Pp. a polgári eljárás során a személyes adatok kezelésére vonatkozóan kifejezett rendelkezést nem tartalmaz. A személyes adatok megismerésének lehetősége mind a bíróság, mind a felek részéről az eljárás folyamán evidencia.

A Legfelsőbb Bíróság a BH 2004/105. szám alatt közzétett eseti döntésében kifejezetten megállapította, hogy a polgári perben a felperes személyes adatainak kezeléséhez történő hozzájárulását – a per elbírálásához szükséges keretben – vélelmezni kell.

Abban is egyetértettek a vélemények, hogy a személyes adatok kezelésével kapcsolatos jogokra és kötelezettségekre a feleket megfelelően ki kell oktatni.

A perben a felek azon adatait, amelyek a későbbi végrehajtási eljárásban az érdekelt azonosságának megállapításához szükségesek a Pp. 141. § (1) bekezdése szerinti tartalommal kell rögzíteni (természetes személynél az adóazonosító jel új elem). Kereset-kiterjesztés esetén a perbevont új alperesek részére az addigi tárgyalások komplett anyagának megküldése perrendszerű. Adásvételi szerződéssel kapcsolatos jogvita esetében a fél kérheti, hogy a Pp. 141. § (1) bekezdést meghaladó körben személyes adatokat tartalmazó dokumentum ezen adatok tekintetében kitakarva kerüljön az iratokhoz csatolásra. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 2. § (1) bekezdése szerinti személyi azonosítót példaként a bírósági ítélet nem tartalmazhatja, de az Inytv. 30. §-a szerinti esetben, a bírósági ítélet földhivatal részére történő megküldésekor –

külön átiratban – közölni kell az érintett fél Inytv. szerinti kötelező adatait. Szükség esetén erről a feleket tájékoztatni kell.

Több bíróság is azon a véleményen van, hogy a folyamatos figyelmeztetési kötelezettség – tekintettel arra, hogy az eljárás során nincs is olyan nyilatkozat vagy bizonyíték, amely ne tartalmazna személyes adatot – gátolná a tényállás tisztázhatóságának ésszerű időn belüli biztosítását, az adatvédelmi szempontok túlzott érvényesítése pedig az ügy érdemi elbírálásához szükséges figyelem indokolatlan megosztását eredményezné.

Esetleg követhető eljárásnak tartanák, hogy a felek idézésében a többi körülményre való figyelmeztetés mellett az adatvédelemre vonatkozó figyelmeztetésre is ki lehetne térni, de ezt pl. a keresetlevélnél, vagy az eljárást elindító beadványnál egyébként sem lehet alkalmazni, ott a Pp. rendelkezéseinek vagy adott eljárást szabályozó eljárásjogi szabályoknak kell megfelelnie a beadványnak, tehát törvény rendeli el a szükséges adatok közlésének kötelezettségét.

A polgári per adatvédelmi kérdéseivel a civilisztikai kollégiumvezetők 2006. évi tanácskozása már foglalkozott. A tanácskozás során hangsúlyozták azt is, hogy az adatvédelmi rendelkezések betartása a bíróság alaptevékenységét nem érintheti, s nem is hátráltathatja.

Hangsúlyozták továbbá, hogy ami az adatvédelmi törvény értelmében adatkezelés, az a bíróság szempontjából eljárási cselekmény, amelyet a perrendtartás szabályoz.

A Pp. 3. § (6) bekezdésének alapelve értelmében arra nincs lehetőség, hogy a bíróság az ellenérdekű fél irányába bármilyen korlátozást alkalmazzon, ha a bizonyítékot a per eldöntése során figyelembe veszi. Az kétségtelen, hogy a benyújtott okirat kezelése, kiadása adatvédelmi szempontból adattovábbítás, azonban erre a polgári perrendtartás kötelező érvényű rendelkezéseit lehet alkalmazni. Az adatvédelmi követelmények betartása nem eredményezhet eljárási jogsérelmet a fél, valamint eljárási jogszabálysértést a bíróság részéről.

Megjegyezték továbbá, hogy nem kizárólag az ellenérdekű fél ismerheti meg a személyes adatokat, mert ezen adatok szélesebb körben már a tárgyalási szakban is megismerhetővé válnak a tárgyalás nyilvánosságára (Pp. 5. §) és az iratok megtekintésére vonatkozó szabályok (Pp. 119. §) eredményeképpen.

A bíróság a peres eljárás során annyiban tehet eleget az adatvédelmi követelményeknek, amennyiben az adott jogintézmény szintjén ezt az eljárási jogszabályok is lehetővé teszik. Az utóbbi időben a Pp.-be több adatvédelmi rendelkezés is bekerült, ezek elsősorban a tanúk személyes adatainak védelmét célozták.

A bíróság által az ügy eldöntése során figyelembe vett bizonyíték – függetlenül az abban foglalt adatok jellegétől – nem kezelhető zártan, azt a peres ellenfél megismerheti, illetve a bizonyító fél ellenfelének elzárása a bizonyítéktól az eljárási szabályok lényeges megsértését jelenti. A bíróságnak nincs lehetősége továbbá a becsatolt bizonyítékon bármiféle változtatást végrehajtani, erre sem az eljárási, sem az ügyviteli szabályok nem adnak lehetőséget.

Kitérnek a válaszlevelek arra is, ha a fél az ellenérdekű féllel szemben kívánja titkait megvédeni. Előfordulhatnak olyan esetek, amikor a perbevitt jogvitával releváns összefüggésben a fél titoknak minősülő adatokat közöl meghallgatásakor. Az adatokat nyilvánvalóan „nem zárhatja el” az ellenérdekű féltől, aki a tárgyaláson jelen van. Az ellenérdekű fél ez esetben adatkezelővé válhat, aki a hozzájárulás hiányában nem lesz jogosult a megismert titkot eljáráson kívül felhasználni (nyilvánosságra hozni).

Abban az esetben, ha a fél titkot tartalmazó okiratot csatol, az irat ismertetése egyúttal annak megismerését is jelenti. Az irat csatolása a fél részéről az adat kezeléséhez való hozzájárulását jelenti. Arra a Pp. külön nem tér ki, hogy ez esetben be kell-e szerezni a jelenlévő ellenérdekű fél nyilatkozatát titoktartási kötelezettségről. Megítélésük szerint ez

esetben alkalmazható a Pp. 119. § (2) bekezdése, amely szerint a felek, az ügyész és a perben részt vevő egyéb személyek, valamint azok képviselői a titok megtartásának kötelezettségét tartalmazó, írásba foglalt nyilatkozat megtétele mellett az eljáró bíró által megállapított rendben és szabályok szerint gyakorolhatják az iratbetekintési és másolatkészítési jogot.

A bíróságok nem kifogásolják, ha a fél olyan okirati másolatot csatol az iratokhoz, amelyen egyes személyi azonosító adatokat kitakar.

Amikor a fél kéri, hogy a beadványában foglaltakat a bíróság „kezelje bizalmasan" és ne adja át a másik félnek, a bíróságok tájékoztatják a felet a Pp. 3. § (6) bekezdésében foglaltakról azzal, hogy a kérelem szerinti zárt kezelés nem lehetséges. A bíróság ilyen esetben a fél döntéséhez képest az iratot visszaküldi (vagy zárt borítékban helyezi el, de annak tartalmát figyelmen kívül hagyja), vagy az általános szabályok szerint jár el.

Egy korábbi hasonló ügyben, tekintettel a kérdés nagy elvi jelentőségére, konzultációt kezdeményeztem a Magyar Országos Közjegyzői Kamarával (a továbbiakban: MOKK), valamint az Országos Igazságszolgáltatási Tanáccsal (a továbbiakban: OIT). Az ügyben tett megállapításaim többek között azt tartalmazták, hogy a bizonyítási eljáráshoz szükséges adatok tekintetében kötelező adatkezelésre kerül sor, azokat a bíróság jogszerűen kezelheti a felek jogviták elbírálásához való jogának érvényre juttatása céljából.

A tárgyalás nyilvánossága ellenére az eljárás során keletkezett iratok, és az iratban szereplő adatok azonban nem nyilvánosak, mert az eljárás iratai a Pp. 119. §-a alapján csak az iratbetekintésre és a másolatkészítésre jogosult személyi kör számára ismerhetők meg. Ezek a szabályok a magántitok és a személyes adatok védelméhez fűződő jogra tekintettel korlátozzák az iratokba történő betekintést és a másolatkészítést.

A fentiek alapján álláspontom a következő.

Osztom azt a nézetet, hogy a bírósági adatkezelésre vonatkozó szabályozás hiányos, nincsen olyan külön jogszabály, amely részletesebb szabályozással meghatározná a bírósági eljárásban keletkezett, felhasznált adatok kezelésének, megismerésének és eljáráson kívüli felhasználásának a feltételeit. A Pp. az egyes eljárásjogi jogintézményekhez kapcsolódva tartalmaz ugyan adatvédelmi tartalmú részletszabályokat, azonban az egységes, az adatkezelés minden elemére kiterjedő rendszert maga a kódex adja.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) nem az iratelvből, hanem az adatelvből indul ki, az adatot, információt minősíti és sorolja kategóriákba. Egy dokumentum többféle adatot is tartalmazhat, így személyes adatot, közérdekű adatot, üzleti titkot, hivatásbeli titkot stb.; egy adat akár egyszerre is minősülhet többnek ezek közül.

Az Avtv. már említett 3. § (6) bekezdése valóban kifejezetten az eljárást megindító fél vonatkozásában állít fel vélelmet, és nem említi meg az ellenérdekű felet – amely eljárásjogi szempontból nem választott, hanem kényszerpozíció – azonban a bíróság nyilvánvalóan jogosult ez utóbbi felek személyes adatainak a kezelésére is, mert e nélkül közérdekű feladatát nem tudná ellátni. Csakugyan a felperes van elsősorban abban a helyzetben, hogy jogi érdeke biztosítása céljából eldöntse, hogy bírósághoz fordul-e, felvállalja-e, hogy azokat az adatokat, körülményeket, okiratokat a bíróság elé tárja, amely alapján a bíróság érdemi döntést tud hozni. Ezzel a felperesnek fel kell vállalnia azt is, hogy az a személy, akit igényérvényesítésével peres eljárásba kényszerít, megismerhesse minden olyan adatát, amelyet a per eldöntése szempontjából lényegesnek gondol. Ugyanez vonatkozik az alperesi pozícióban lévő felekre is. Ha az alperes a védekezés körében a felperessel szemben valamely adatot fel kíván használni, számolnia kell azzal, hogy azt a felperes teljes mértékben megismerheti. Így biztosítható ugyanis, hogy a felek az eljárásban egyenjogú félként vehessenek részt.

Kizárólag állami vagy önkormányzati szerv kezelheti az állam bűnüldözési és bűnmegelőzési, valamint közigazgatási és igazságszolgáltatási feladatainak ellátása céljából kezelt bűnügyi személyes adatokat, illetve a szabálysértési, a polgári peres és nemperes ügyekre vonatkozó adatokat tartalmazó adatállományokat.

Bár a bíróságok tájékoztatása szerint általánosságban nem gyakorlat a kitakart részekkel történő iratbecsatolás, véleményem szerint a természetes személyazonosító adatokon túlmenő személyes adatok kitakarhatóak – amennyiben azok kezelését nem törvény rendeli el, mint pl. az adóazonosító jel kezelését a Pp. 141. § (1) bekezdése, valamint a keresetlevél kötelező alaki kellékei közül a felek neve, lakóhelye, a felperes telefonszáma, faxszáma illetőleg e-mail címe. És bár az adóazonosító jel rögzítése időpontjában még bizonytalan, hogy mikor kerül sor a végrehajtási eljárásra, illetőleg egyáltalán sor kerül-e rá, tekintettel arra, hogy ezen adatkezelést törvény rendeli el, így az a jogalap szempontjából nem, kizárólag a célhoz kötöttség okán kifogásolható.

A bírósági adatkezelésbe kerülő személyes adatok további köre már nem határozható meg, az esetenként és ügyenként változó, hiszen a fél a személyes meghallgatása során vagy a bizonyítási eljárás keretében további személyes adatokat is a bíróság tudomására hoz.

A Pp. 3. § (6) bekezdése alapján a bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek, és azokra – törvényben előírt időn belül – nyilatkozhassanak. Ez a rendelkezés a nemzetközi emberi jogi egyezményekben megfogalmazott tisztességes eljáráshoz való joggal és az Alkotmányban is rögzített bíróság előtti egyenlőség elvével áll összhangban, és az eljárásjogokban érvényesülő fegyveregyenlőség elvének felel meg. E rendelkezésből következik, hogy a fél főszabályként nem kérheti, hogy az általa közölt, illetve a bíróság adatkezelésébe került személyes adatainak a megismerése elől az ellenérdekű felet elzárja.

Egyetértek azonban azzal a véleménnyel, hogy magántitok, valamint levéltitok esetében is alkalmazandó a Pp. 119. § (2) bekezdése, azaz hogy a felek, az ügyész és a perben részt vevő egyéb személyek, valamint azok képviselői az eljárás során magántitkot illetőleg levéltitkot tartalmazó iratok esetében – a titok megtartásának kötelezettségét tartalmazó, írásba foglalt nyilatkozat megtétele mellett – az eljáró bíró által megállapított rendben és szabályok szerint gyakorolhatják az iratbetekintési és másolatkészítési jogot.

Kérdésére válaszolva: annak nincsen akadálya, hogy Ön kitakarja az Ön által becsatolt okiratban a természetes személyazonosító adatain túlmenő, személyét azonosító adatokat. Mindazonáltal az ellenérdekű fél által bizonyítékként becsatolt okiratokon utólag a bíróság már nem végezhet módosítást, erre nincsen jogszabályi felhatalmazása, erre sem az eljárási, sem az ügyviteli szabályok nem adnak lehetőséget.

Ami az Avtv. szempontjából adatkezelésnek minősül, az az eljárásjogi törvények és így a bíróságok szempontjából eljárási cselekmény. Véleményem szerint tekintettel arra, hogy a bíróságok „adatkezelését” speciális eljárásjogi kódexek és ügyviteli jogszabályok tartalmazzák, szabályozzák, az adatvédelmi törvény rendelkezései nem alkalmazhatóak az Ön által felvetett kérdéskörben.

Megállapítható, hogy a polgári peres eljárásra vonatkozó szabályok, illetőleg az adatvédelmi szabályok nincsenek összhangban, a két jogterület érintkezésének kérdéseit jogszabálynak kellene rendeznie. A hasonló problémák csak úgy oldhatók meg, ha a jogalkotó törvényi szinten összhangot teremt a polgári perrendtartás és az adatvédelmi törvény között. Így rendelkezni kellene a hatásköri problémákról, valamint a polgári perben megjelenő személyes adatok kezelésének módjáról és garanciáiról.

Fel kell hívnom a figyelmét arra, hogy személyes adatai ugyan megismerhetővé válhatnak a perben résztvevők számára, de ez senkit nem jogosít fel arra, hogy a megismert adatokkal visszaéljen. A személyes adataival való visszaélés a személyhez fűződő jogainak megsértését jelenti.

A hatályos jogszabályok alapján Ön személyhez fűződő jogai megsértése esetén jogait a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) alapján érvényesítheti, és a Ptk. 84. §-ában foglalt igényeket támaszthatja:

a) követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;

b) követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;

c) követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;

d) követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását;

e) kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

Abban az esetben, ha a jogellenes adatkezelés Önnek jelentős érdeksérelmet okoz, vagy jogtalan haszonszerzési célból történik, büntető feljelentés megtételére is lehetősége van (ld. Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 177/A §-t: Visszaélés személyes adattal).

A személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok nyilvánosságával kapcsolatos kérdésekben forduljon hozzám továbbra is bizalommal.

Budapest, 2010. november 4.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András